

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Titulus XVI. De Abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

habituque quam ludiones in tabernam irruere solent. Distributiones nihilominus cum jurgio exigunt, nec quisquam illis utpote potentioribus negare, vel contradicere audet. Inter Regulares familia exempli reperiri probè scio, sed tegere satius est, quam evulgare. Optimè dixit olim mihi notus, & familiaris scriptor P. Adamus Contzen l. 5. c. 7. Censeo eum

qui multa privilegia, immunitatesque concedit, vim & netvos principatus (adde virtutis & pietatis) incidere, seditio- nibus materiam præbere. V. Conc. Trid. Sess. 24. c. 11. Panegyricum Bamberg. cap. 14. Tholos. de Rep. l. 18. c. 2. n. 20. Decius in Reg. 68. In omnibus causis Vallens. l. 5. tit. 33. §. 2. Oldendorp. tract. de iure singulari. §. de pri- vileg.

TITULUS XVI.

De Abbate.

I. **A**bbatis nomen Hebraicum vel Syriacum, generaliter Patrem significat. Marci 14. v. 28. ad Rom. 8. v. 15. ad Gal. 4. v. 6. Nunc per appropriationem solis Monachorum, & Regularium quorundam summis præfectis tribuitur; atque ita iidem sunt Monasteriorum præfides, Antistites, Prælati, Archimandrita, Cœnobiarchæ, Hæteriarchæ, Abbates Vulgò: meminisse nimirum eos convenit, quòd non tam potestate, & vi coactiva, quàm paterno aff. & commisso sibi fratres, ac filios regere debeant. Unde in c. si religiosus 27. de elect. in 6. dicuntur vice Dei super Regularium capita positi. Eisdem licet spontos Ecclesiarum suarum appellare c. Quia propter 42. de elect. in c. si verò relinquens tr. 5. Novella 5. vocantur Reverendissimi. V. Anton. Perez in c. 2. Reg. S. Bened.

11. Duplex Abbatum species est. Alii sæculares, qui Canonorum Regularium Ecclesiis Collegiatis præfunt Az. 11. l. 3. c. 19. Miraus de Collegiis Canonior. c. 122. alii

Regulares, qui præfunt Monachorum conventibus. Horum aliqui sunt insulati: alii pastorale duntaxat pedum gestant. Alii iterum sunt exempti, alii non exempti. Exempti jurisdictionem Episcopi, & cujuscunq; Papa inferioris non agnoscunt, quamvis Episcopalia jura, de quibus 16. q. 1. c. pervenit à loci Episcopo petere teneantur. Non exempti Diocæsano subsunt: quemadmodum alii Clerici. Item alii exempti sunt à jurisdictione Episcopi tantum ratione Monasterii, & personarum illius: alii etiam ratione populi, & territorii. Tholos. l. 15. Synt. c. 31. Laym. l. 5. tract. 9. c. 13.

§. I.

De Electione Abbatu.

I. **I**N Abbate eligendo requiritur 1. ut profectus sit. c. Abbatem in Monasterio. 18. q. 2. c. cum in Magistrum. de elect. c. Nullus Religiosus eo in 6. Requiritur 2. ut sit

sic legitimè natus. *c. Innotuit. de elect.* Requiritur 3. ut sit gnarus disciplinæ monasticæ, & vitæ regularis. *c. Officiu cui. de elect.* Requiritur 4. ut attigerit annum 25. *c. cum in cunctis. §. inferiora. de elect. c. accedens Dist. 50. in majoribus anni 30. exiguntur. Barb. Summa Apost. Decis. n. 15.* Requiritur 5. ut sit Sacerdos. *Gloss. c. tuam. 10. V. non ascendat. c. tuam in Domino. de ata. & qual. ordin.* In casu necessitatis tamen eligi potest in minoribus constitutus, per dispensationem. Eadem necessitas facit, ut irregularis quoque eligi queat. *V. Barb. Isidor. in Reg. Mon. c. 2. Suar. IV. l. 2. c. 3. n. 20.* Deinde eligendus est, qui vitæ meritò, & sapientiæ doctrinâ præpollet, quamvis in Congregatione fratrum ultimus foret. *c. Abbatem 18. q. 2.* Quod scientiam attinet, non requiritur tanta in Abbate, quanta in Episcopo: prudentia enim, & industria gubernandi cum charitate conjuncta sufficere potest. *Innoc. & Decius in c. cum in cunctis de poss. Pralat.* Quòd si nemo talis reperitur, nihil vetat, aliquem alterius Monasterii eligere. *Clem. cum rationi de elect.* Verùm ita electus non potest consentire absque licentia Prælati sui. *c. si religiosus de elect. in 6.* Licentiam verò dare potest Superior immediatus, puta Abbas, Præpositus, aut Prior Conventualis, nisi particularia statuta vetent, ut ferè apud Mendicantes fit. Quòd si monasterium, ex quo transeundum, Episcopo loci subiectum sit, illius quoque licentia postulanda est.

DIXI Superior immediatus, & quod intellige, ut non simul requiratur consensus Capituli, quemadmodum à Bonifacio VIII. declaratum est in *c. si Religiosus §. quia verò. de elect. in 6.* Si ita ele-

ctus, vel postulatus relicto monasterio suo gubernationem in alio auspicetur, jus suffragii, quod habuerat in monasterio relicto statim amittit. *c. ult. de Relig. dom.* Quæ causa est, ut à Prælato suo cogi non possit ad derelinquendum monasterium suum in ordine, qui Generalem non habet. Nam obedientiam vovit in hoc, & pro hoc monasterio: adeoque jure suo per professionem acquisito privati invitus non potest. Quod si valdè urgens causa exigat translationem, Episcopi, aut Summi Pontificis imploranda auctoritas erit. *Barbof in c. quàm sit necessarium 18. quest. 2 Mosconius part. 1. cap. 9. Lessius c. 4. dub. 12 num. 9. Roderic. Tomo I. quest. 15. art. 2.*

II. Electio Abbatis olim Jure Civili penes Episcopum fuit. *Rodrig. 11. q. 64. ar. 1.* hodie verò secundum dispositionem Juris Canonici à Conventu eligi debet. *c. ult. 16. q. 7.* ubi dicitur ex Conc. Tolet. Congregatio debet sibi eligere Abbatem post Abbatis sui mortem, vel eo vivente, si ipse decefferit, vel peccaverit. Episcopus enim non debet Abbatem violenter retinere in loco suo. Item statuitur in *c. Abbatem 3. & 4. Causa 18. q. 2.* nec non 2. libi. Electum legitimè non potest Conventus pro libitu remove, deponere, vel exauctorare, aliumve substituere. *c. nullam. 18. q. 2.* quia nulla auctoritas remanebit Abbati, si Monachorum potestati cæperit subjacere. Notat verò hic *Barbosa (ad c. 3. & seq. Causa 18.)* quamvis de jure communi verum sit, Abbatum tam Generalium, quàm localium electionem spectare ad Religionem, seu Convētum, nihilominus hodie Abbates locales apud Monachorum, & Canonicorum Regularium,

larium, Congregationes ferè omnes non amplius à Religiosis conventibus, sed per suffragia Generalium, vel Provincialium & suorum Definitorum eligi, ut patet ex usu, & specialibus Constitutionibus. Hæc ille de sibi notis regionibus, nos in Germania nostra contrarium fieri scimus. Objici potest, quod dicitur in *c. Hoc tantum* 18 q. 2. Sacerdotes seu Episcopos habere potestatem instituendi Abbates. Verùm illud non probat, electionem convenire Episcopis, sed institutionem, id est, confirmationem tantum; nisi fortè Monachi negligentes fuerint, vel aliquem minus dignum, & idoneum eligere velint, à quo nimirum non metuant disciplinæ exactiorem, sed perniciosam licentiam consequantur. *V. Dalnerum de Abb. c. 3. n. 4. Silv. V. Abbas n. 2. Armilla n. 1. Roder. 11. q. 54. art. 1.*

III. Quamvis ad electionem Prælatorum conversi Laici non admittantur jure communi. *c. ex eo* 32. §. in *Ecclesiis. de elect. in 6.* fieri tamen potest, vel longi temporis præscriptione, vel aliquo particulari statuto, ut vocem activam habeant. Nam Canones, qui resistere videntur commode explicantur de Laicis sæcularibus, & non religiosis. Ita fieri in Ordinibus militariibus, ac hospitalibus, Capuccinorum quoque Conventibus usus, & historiz loquuntur. *Suar. IV. l. 2. c. 4. Laym. l. 4. tr. 2. c. 12. n. 3. Roderic. 11. q. 52. art. 5.* Quin etiam patronus quamvis Laicus virtute privilegii alicujus, vel conventionis electioni interesse poterit. *Dalnerum de Abbat. cap. 3.*

IV. Ut Canonici Regulares in Capitulo vocem habeant, minimum ordine subdiaconatus initiati esse debent. *Clem.*

ut ii. 2. quod tamen non videtur extendendum ad Monachos, tum quia odiosum, tum quia incommodum, quandoquidem in quibusdam Religionibus non nisi post multos annos ad sacros Ordines promoventur. Consulenda igitur uniuscujusque Ordinis statuta, & consuetudines. *Roderic. loc. cit.*

V. Si unus tantum ex Conventu super sit, posse, si velit Abbas esse, eligendi vocem alicui alteri committere, eique postquam ab eo electus est, consentire, censet *Ioannes de Arnono cautela* 35. atque ita observatum esse in Abbate quodam S. Benedicti testatur. Melius fortè consultur tali, ut Monasterii bona tanquam administrator curanda suscipiat, numerum fratrum augeat, donec ad legitimam electionem sufficiat. *Layman. l. 4. tr. 2. c. 12. n. 3. Paulus de Leaz. in Clem. 1. de elect. Angel. in l. nulli. Quod cujusque Universitatis.*

VI. *A Conc. Tr. decretum est, Sess. 25. c. 6.* ut Abbates temporales, aliique Officiales, Generales, & Abbatissæ eligantur per Vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat Provinciales aut Abbates, Priores aut alios quoscunque titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. *Ita Conc. Trid. quæ intelligenda sunt, quando electio fit per Scrutinium, non autem per compromissum, aut viam Spiritus Sancti.* In his enim suffragia palam dari possunt. Cæterum Cardinalium Congregatio duo monet. Primum est, in electione Abbatissarum vota ore tenus accipi posse à Superioribus cum duobus testibus. Alterum, quoad occultationem suffragiorum tam strictè servandum

Hh

vandum

vandum esse secretum, ut si post electionem factam in bullis Confirmationis seu patentibus exprimerentur nomina eligentium, nulla foret electio *Suar. IV. l. 2. c. 5. n. 11. Compend. pruis. Mendic. V. Electio.* Quid si, inquis, unus alteri i. scio aut non consentiente Capitulo suffragium suum ostendat, eritne propterea invalida electio? *R. cum Nau. l. 1. Consil. 9. de elect. in 6. non fore isualidam electionem, nisi talis ostensio & manifestatio sit causa electionis. Tunc enim rescindi debet. Suar. l. cit. n. 12. Simpliciter invalidam fore electionem ex Declaratione Cardinali docet.*

VII. Qui ex aliquo Mendicantium Ordine ad non Mendicantem transijt, vocem activam in electione Prælati non habet *Clem. l. initio. de Regular. & transf. Ut professores, inquit, cujuscvis Paupertatis Ordinis eo libentius, in qua vocati sunt vocatione persistere, transeuntesque ad non Mendicantium ordinem, in eo conversari quietius studeant, statuimus, vocem aut locum in Capitulo non habere, etiamsi hoc sibi ab alijs liberè cõcedatur.* **NOTA** causam, quæ in transitionem multos impellit, mentis instabilitatem, & inquietudinem esse. *V. qua diximus tit. 15. §. 8. n. 5. Dalnerus de Abbate c. 4. n. 4.*

VIII. Si vel indignus scienter electus fuerit, vel non canonicè, facultate eligendi pro ea vice privantur electores nõ ipso jure, sed per sententiam c. quia propter 24. de elect. ubi simul præscribitur tempus intra quod electio facienda sit, nimirum trium mensium. *c. ne pro defectu 41. §. statuimus V. qua diximus tit. 6. §. 2. Rod. 99. Regul. To. 2. g. 52. ar. 10.* Convenit sanè potestatem amittere illum, qui abutendam esse sibi falsò persuadet.

IX. Jus electionis amissum devolvitur vel ad Papam in exemptis, vel in non exemptis ad Episcopum *c. cum singula 32. §. fin. de elect. Excipe. Nisi per electum steterit, quo minus electio intra trium mensium spatium perficiatur. Tunc enim ad denuò eligendum idem jus conceditur c. si electio 26. Similiter illi, ad quem jus eligendi devolutum est, totidem menses concedantur, ut provideat §. statuimus Vallensis l. 1. Paratitl. tit. 6. §. 3.*

X. Quod tempus attinet, etiam noctu fieri electionem posse à *Valuero* annotatum est in *Disp. de Abbate c. 6. ex Bapt. Vilh. & alijs: quamvis id parum conveniens, & decorum videatur, nisi forte imminencia pericula, & insidiæ timeantur. Quo eventu faciendam electionem esse, tribus accensis luminaribus, ut nulla relinquantur fallendi & suspicandi occasio monet. Roderic. Tom. 11. quæst. 52. art. 15. Navar. l. 1. Consil. 8.*

XI. Si contingat electorum suffragia majori ex parte alternativa, aut conditionata esse, irrita electio censetur, & potestas eligendi devolvitur ad eos, qui purè, & absque conditione elegerunt. Omnino enim magna beneficia, & Dignitates, cujuscmodi est Prælatorum, & Abbatum, convenit puris & simplicibus votis conferri, ad tollenda dissidia, aliaque incommoda, quæ ex vacillante electione consequi possunt *Abb. Archid. Gemin. Vivianus. Alagona. Barb. in c. in electionib. 2. de elect. in 6.*

XII. Peractâ electione installatio fit (ita Canonistæ loquimur) per quam electus incipit habere jus in re: sigilla, claves, & reliqui Abbatis characteres mutantur, & innovantur. Hanc initiationem

tionem non ab alio, quàm Conventu, vel cui ipse commiserit, faciendam, apud Ciltertienses saltem, *Caramuel ex privilegio Gregor. IX. docet. Comm. in Regul. S. Benedicti. num. 1508.*

§. II.

De Confirmatione, & benedictione Abbatis.

I. **C**onfirmari, consecrari, seu benedici Abbates à sacris Canonibus statutum est, ad similitudinem & proportionem consecrationis Episcoporum, ut quia his proximi sunt potestate, honorem illorum, & dignitate non quodante, nus participant. Igitur postquam electus est Abbas, intra tres menses, ex quo vacare Monasterium cœpit, petere ab Episcopo confirmationem, & benedictionem debet. *c. 1. de supplen. negl. Pral. c. cum contingat de at. & qual. ord. c. 5. & 6. de elect. in 6. Barbof. summ. Apost. Decif. Coll. 1.* In quibusdam locis, ut *Cardinalis Tuschus* affirmat, non solent benedici Abbates, omnia nihilominus, quæ Ordinis sui sunt, officia exercent, modò Sacerdotio inaugurati sint. Si autem benedictione indigeat Abbas, eamque Episcopus tertio rogatus absque rationabili causâ negat, excusatus est, qui petivit, & fungi officio suo plenè, & absolutè potest. Idem possunt, qui electi sunt per inspirationem seu viam Spiritus Sancti, modò exemptione gaudeant, & multùm distent. *c. nihil est. 4. de elect. ubi limitatio addit, ut nihil alienent. Zerola part. 1. V. Abbas Canif. l. 1. tit. 13. Dalnerus de Abb. Piafeci in Praxi Episc. part. 1. cap. 2. pag.*

62. Angelica n. 4. & 5. Navarr. c. 27 n. 264. Laym. l. 5. tract. 9. c. 13. Navarr. c. 27. n. 264.

II. Consecratio Episcopi, & Abbatis in tribus differunt. Nam primò Episcopi consecratio est Sacramentum imprimens characterem, benedictio Abbatis verò non est Sacramentum, sed deprecatoria manuum impositio. *c. 1. Dist. 69. c. Manus 1. quest. 1.* Hinc consecratio Abbatis aliquando ab Episcopo assistentibus duobus Abbatibus, aliquando ab Abbate cum duorum aliorum assistentiâ fieri solet. *secundò*, Episcopo ante consecrationem, licet confirmatus sit, nomen Episcopi absolutè non tribuitur: Abbates modò confirmati sint, etiam ante benedictionem suo nomine appellantur. *c. quanto de off. iud. Ord. Tertio*, Episcopi consecratio simpliciter necessaria, & quasi substantialis est, ita ut absque illâ actus proprios exercere nequeat, sive primarii illi sint, ut majores Ordines conferre, sive secundarii, ut vasa sacra benedicere: at benedictio Abbatis quoad exercitium ordinis non ita substantialis est, quin absque eâ committi possint illi actus aliqui Episcopales. V. g. benedicere paramenta, & ornamenta sacra, reconciliare Ecclesias & similia, de quibus *in s. seq. V. qua diximus Tit. VI. §. 1. & 3. Panorm. in c. inter de sent. & re iudic. n. ult. Roderic. Tomo 1. q. 18. art. 2.*

III. Quæ ad Jurisdictionem spectant, Abbas exercere potest, quamprimùm confirmatus est, quemadmodum Episcopi quoque. *c. transmissam. 15. de el.* Quæ verò ad potestatem ordinis pertinent, non nisi perceptâ benedictione licent. *Zerola part. 2. V. Abb. sufficere electionem putat.* Quòd si, ut alicubi usitatum, idem

fit actus confirmationis, & benedictionis, cessat insinuata divisio. Hoc sensu locutus videtur *Innoc. III. inc. 1. de suppl. negl. Pral. ut Baldus notavit. Abbatem sine benedictione non posse administrationem suscipere. Addit Silv. num. 4. si episcopus pro benedictione aliquid accipiat, Simoniam crimine committere: quod hoc tempore levi manu abiguit, alios titulos substituendo, qui licitam munerum acceptionem faciant. Nam neque parva munera, neque Xenia Simoniam continent, ut idem Silve agnoscit. *V. Simonia. n. 6. Barb. sum. Apost. decis. Collect. 1. & in c. Alienationes 12. p. 2.**

IV. Quo die benedicendus sit Abbas, controversatur. Cum enim non proprie consecratur, ut episcopi, videtur quolibet die benedici posse, in quo alias conferri minores ordines possunt. Ostiensis tamen rarius putat, si in Dominica fiat. Et faveat communis piorum sensus, qui eam ceremoniam permagni æstimant. Accedit consuetudo passim recepta præsertim apud Germanos, ubi talium festorum solennitas non sine Hilaritate Symposiaca transigitur, Non erit tamen delictum grave, ut *Layman loquitur in Q. Q. Cant. nu. 214.* si die etiam non festo Abbas benedicatur, cum nihil de eo in iure definitum sit. *V. Silv. Tabienam, Azor. Tom. 1. l. 12. c. 20. p. 3. Dalner. de Abb. c. 9. Roder. II. Q. 54 ar. 7.* beneficia ante electionem possessa, retinere Abbatem. Monet usque dum benedictus sit, & pacificam possessionem habeat.

V. Abbas semel benedictus, si contingat ab alio etiam Monasterio eligi, aut postulari, non indiget alia, vel iterata benedictione. Quamvis enim characterem

non imprimat, placuit tamen negare reiterationem, quia minimè necessaria est. Ob eandem causam benedictio nuptialis non repetitur *c. 1. & 3. de secun. nupt.* Nec pœnitentia solennis reiteratur *c. Quamvis. & c. in capite. D. 30.* Verùm Abbatissæ benedictio reiterari potest, ut ex *Felino tradit Navarrus Consil. 2. de sta. Mon.* Si causam diversitatis interrogas, alia non occurrit, quàm muliebris sexus conditio, quæ quia debiliior, & mollior, iuris subinde favoribus specialiter adiuvatur. In hunc finem Monialibus permittitur, ut in agone constitutæ professionè edant, nondum exacto probationis tempore *V. Tit 15. §. 3 n. 3. Barb. l. cit. Collect. 1. Az. l. cit. Q. 4.*

VI. Quamvis benedictio Abbatum non imprimat characterem, aliunde tamen habent, quòd non sint temporales, sed perpetui *c. Nullam. 18. q. 2. & 10. tit. de statu Monach.* Nec nisi ob certas, & graves causas ab episcopo, Pontifice, aut Capitulo generali deponuntur. Concessum illis tamen est, renunciare, quemadmodum de episcopis diximus *Tit. 7. §. 5.* Si propter senium, vel infirmitatem Abbas officio suo commodè fungi non possit, coadiutor illi dandus est. Facta autem renunciatione & admissa manet professus eiusdem monasterii, & primum locum obtinet in choro, & Conventu. Si verò ob culpam deponatur *c. Si quis Abbas 18. Q. 2.* nihil verat, pœnæ loco in ordinem redigere, & vel ultimo loco ponere. Cæterùm Abbates hodie perpetui sunt, maximè apud Germanos nõ positivo aliquo, aut definitivo iure, sed negativo potius, aut præsuppositivo.

Hæc enim antiquorū Regulariū mens,
& in-

& intentio fuisse videtur, ut ad imitationem Ecclesiæ, quæ perpetuos episcopos constituit, Abbates, & Præpositos nulla temporis circumscriptione coarctarent. *Navar. Comm. 3. de Regularib. n. 3.* Quod verò ad alios præfides, & Superiores attiner, magna varietas cernitur, dum alii temporales, alii perpetui, aliqui sexennales, alii triennales sunt. de quo *V. Suario. ro. 4. l. 2. c. 7. Roderic. to. 1. Q. 16. art. 1.* ubi ex Navar. multas rationes congerit, quibus probetur, expedire, ut Prælati Ordinum religiosorum sint perpetui: nec paucas in contrarium, quod magis expediat triennales esse. Mihi illorum sententia veritati propior esse videtur, qui apud Ordines Mendicantium certo annorum spatium gubernandi munus circumscribunt, quia pauciora incommoda erunt: maioribus verò Prælatibus, qui præter spiritualem curam, bonorum temporalium simul administrationem habent, non esse præfinitum tempus, ne crebra præsidum mutatio monasteriorum bonis & iuribus obsit, cum non admodum multi reperiantur, qui simul temporalia, & spiritualia accurate norint. Quanquam si iis virtutibus instructi essent Superiores, quas Ordinum Statuta exigunt, optandum omnibus foret, præesse diu, & perennate, qui semel electus, vel applicatus est: nunc autem, quia rara in terris avis est Prælati humilis, benignus, & perfectus, subditi indignè habentur, & quemlibet nondum euectum sibi fore mitiorem somniant, & exoptant. Equidem si usum attendas, ea quæ nunc apud Mendicantes diminutio potestatis & revolutio viger, communi quadam subditorum approbatione fovetur, & commendatur: nostraque Societas post

unum sæculum universè tandem suscepit deinceps usurpandam.

§. III.

De potestate Abbatis.

Cum potestas & iurisdictio Abbatis partim sit respectu personarum, partim verò rerum, seu bonorum, incipiendo à personis, sciendum est.

II. Abbas solemnem benedictionem, post absolutas Missæ & Vesperarum preces, dare potest populo in ecclesiis ad ipsum pleno iure pertinentibus: non autem publicè per vias, aut castella. *c. Abbates de privileg. in 6.* nisi speciali indulto sit concessum. Dicuntur autem pleno iure subiectæ ecclesiæ, quæ tam quoad spiritualia, quàm temporalia sunt in cura, & potestate monachorum. *Glo. in V. pleno iure.*

II. Exempti Abbates, qui ius habent deferendi pedum, & mitram, possunt conferre minores Ordines subditis suis, non solum monachis, sed etiam laicis in quos ordinariam ecclesiasticam habent iurisditionem. *c. Quoniam dist. 69. & c. Abbates de privil. in 6.* Sic olim erat, nunc à Conc. Tr. decretum est *Seff. 23. c. 10.* ut in posterum intra fines alicuius diocesis existentibus, licet nullius diocesis, & exempti censeantur, nulli, qui regularis subditus non sit, liceat primam tonsuram, aut minores ordines conferre. An verò sub termino *Regularis subditus.* Novitii contineantur, dubium est. Negat *Barbosa in c. Abbates de privil.* eò quod strictè loquendo non sint religiosi subditi. Idem notat, Abbatem dispensare posse in interstitiis ordinum, neque tunc examinandum esse ab episcopo, non obstante dis-

Hh 3

positione

positione *Contil. Trid. Henric. l. 16. c. 23. Rodr. 10. 3. p. 23. ar. 2.*

III. Aliis Regularibus, sicut laicis quoque, quamvis episcopo subiectis similiter conferre potest primam tonsuram, & minores ordines, modò literas dimissorias speciales, & cōsensum episcopi attulerint. *Dico Speciales* quia generalis episcoporum consensus non censetur sufficere. *Ita Congregatio Cardinalium.* Pro Sacramento Confirmationis nullam habet ordinariā potestatem, quicquid olim nonnulli dixerint. *Nam Greg. XIII. aliter declaravit. V. Card. Lugo l. 1. Resp. Moral. Sect. 2. Dub. 7.*

IV. Dubium est, an Cistercienses Abbates hodieque potestatem habeant, monachis suis conferendi ordinem Diaconatus, & Subdiaconatus. Accepisse constat privilegium ab *Innoc. VIII. Anno Christi 1489.* eoq; cōstāter usos esse De præsenti tempore laboramus. *Nam Conc. Trid. S. 23. c. 8. & 12. Item Sixtus V. & Pius IV. omninò revocasse videntur, dum volunt omnes, & singulos à solis episcopis ordinari, damnansque privilegia contraria. Dicendum igitur hoc tempore non esse permissum prædictis Abbatibus, ut fratribus suis conferant ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus. Si qui tamen adhuc faciunt, vel per ignorantiam, vel per nunquam intercisam consuetudinem, in locis, ubi *Co. Tr. Decreta* non recipiuntur, excusandi erunt. *Navar. Consl. 14. de privileg. Roderic. l. pag. 88. Caramuel tamen in Comm. Reg. S. Bened. n. 1626. asserit, privilegium illud Cisterc. quinque Abbatibus concessum hodieque in praxi esse, ac perennare.**

V. Abbas absolvere potest monachos suos ab omnibus peccatis, & censuris, nisi alteri ipso iure reserventur. *c. Nuper. 29. de*

sent. excom. Glo. in c. si quis monachus D. 90. Similem potestatem alii etiam Superiores, & Prælati, quamvis Abbates non sint, habere videntur. Certè ad plenam gubernationem illis necessaria est. *V. Roder. Par. 1. Q. 20. ubi art. 29. docet monachum si Abbas per censuram aliquam impeditus sit, à reservatis casibus, ab episcopo absolvi posse, exceptis casibus, pro quibus speciale exemptionē Abbas habet. Item art. 30. Si iniuste negetur licentia, confitendi alteri peccatum reservatum, posse subditum in casu necessitatis V g. ut communicet, ut evitet scandalum, alteri confiteri non reservata, cum voluntate suo tempore confitendi ea, quæ reservata sunt. Alii verò, quos ibi refutat, cum contritione absque ullâ confessione ad sacram communionem admittunt. V. *Suar. IV. l. 2. c. 15.**

VI. De votis Monachorum sibi subditorum ante ingressum factis dispensare potest: illa verò, quæ post ingressum fiunt, irritare, quia ut *c. Monacho 20. q. 4.* dicitur, non licet cuiquam regulari votum vovere sine consensu Abbatis sui, si autem voverit, tollendum erit. *Tuschus Concl. 16. Angelica nu. 15. Less. c. 40. D. 13.* Quomodo vota omnia per professionem religiosam extinguantur, aut in ipsam professionem commutentur, diximus *Tit. XV. §. 4.* Solut etiam Monachos, & liberat ab irregularitate contracta propter Ordines susceptos in excommunicatione, si intervenit ignorantia, vel oblivio *c. Sicut tuis. de Simo. c. Cum ecclesiar. de off. Ord.* Quod intellige, si ante ingressum, sive post illum irregularitas contracta sit. *Mofcon. pag. 261.*

VII. Permittere potest, ut religiosus sibi sub-

bi subiectus ad aliud monasterium transeat. *c. ult. 20. g. 4.* Item dispensare in Regula, ut in cellula separata habitet. Causa poterit esse vel infirmitas, vel diuturna, & probata inter alios conversatio: senectus denique, cui remissio, & quies debetur. Dispensat etiam, ut duo Monachi possint esse penes se ad utilitatem, & commoditatem suam. In his autem, quia medium attingere difficile, proclive autem ad dextram, vel sinistram exorbitando desistere, *S. Bernardi* attendenda doctrina est. Arbitror, inquit, sanctas observantias Prælatorum prudentiæ, & fidei creditas, non subditas voluntati. Hinc est, quod idem Legislator (*S. Benedictus*) in his, quæ Abbati dispensanda reliquit, cautè nūquam, ut memini, voluntatem, sed aut considerationem, aut dispositionem, aut providentiam, aut certè arbitrium, seu aliquid huiusmodi ponit. Observat *Caramuel* multas virtutes intellectus, & voluntatis à *S. Bern.* enumerari, ut nudam Antistitis voluntatem excludat. Eæ sunt prudentiæ regina virtutum omnium practicarum. Fides, seu conscientia, & opinio prudens, seu probabilis. Dispositio, quæ requirit bonum ordinem rerum agenda- rum. Providentia, quæ media ad finem prædestinat. Denique arbitrium, id est, deliberatum iudicium *V. Caramuel. scholion S. Bern. in Reg. S. Benedicti pag. 73.*

IX. Ex subditis, quem idoneum iudicat, cum episcopi auctoritate, & populi consensu ecclesiæ parochiali præficere potest, ut in *Conc. Ilerdensi c. 3. & Tarracon. c. 11.* statutum est, & Gratianus refert in *c. Cum pro utilitate 16. Q. 1.*

X. Paramenta sacra, vestes sacerdotales, cruces, & similia, in quibus chrisma

non adhibetur, ad ecclesiarum suarum necessitatem, imò aliarum quoque benedicere potest. *Glo. in c. Abbates V. Tonsuram.* Vbi notandus *Dalneri* error, qui *c. 10. nu. 33.* affirmat, Abbates consecrare posse calices & patenas. Nam *Congregatio Cardinalium* in *Sess. 23. c. 10.* manifestè excipit illa, in quibus unctio requiritur, inter quæ calices, & patenas esse nemo ignorat. *Piascius pag. 72.* etiam Corporalia excipit. Unde colligitur peculiare privilegium esse quod Religiosi Mendicantes Corporalia benedicunt, de quo *V. Roderic. 10. 1. Q. 19. ar. 2. Compend. Privil. Soc. Iesu. Layman in Q. Q. Regular. n. 217.* ex diuturna, & non improbata consuetudine fieri putat. De ecclesia polluta an benedici possit ab Abbatibus, & Prælatibus regularibus, quærit *Rodericus To. 1. Q. 19. a. 6.* & respondet, benedicere illos solenniter posse ecclesiam propriam, cæmeterium, & Oratoria, modò ab episcopo aqua benedicta sit. Illo autem absente per duas diastas seu 14. leuca suppleri posse (x indulto *Leonis X.* & aquam ipse benedicere. Altaria & calices communiter non consecrantur, ut diximus, ab Abbatibus, speciali privilegio tamen concessum dicitur ab *Innoc VIII. Generali*, & quatuor præcipuis Abbatibus Ordinis Cisterciensis. *Par. de potest. 1. p. sc. Par. 2. alleg. 27. nu. 36.* Hodie eodem privilegio in locis remotissimis Indiarum utuntur PP. Societatis Iesu, & alii quidam. *V. Rod. 1. pag. 159. Suar. 4. de Relig. pag. 175. Caram. in Com. Reg. S. Bened. n. 1567.* tradit privilegio Cisterciensibus concessio quo Innocentiam, omnes Abbates hodie frui, qui utuntur pontificalibus insignibus. Addit, etiam campanas benedicere posse.

§. IV. De

S. IV.

De Iudicialibus.

I. **P**Ræter internam & spiritualem iurisdictionem, eam quæ fori externi dicitur, seu contentiosam Abbati (aliisque Regularibus Prælati) competere in confesso est, ita ut in medio fratrum suorum de civilibus & criminalibus ordinarius iudex sit. *c. Cum contingat. de fo. comp. Pa. norm. ibi n. 3. concl. 3. Roderic. Tom. 2. Q. 2. art. 8. Spatharius in Methodo. Tr. 1. c. 1. Moscon. p. 363.* Neque Episcopus immiscere se debet, aut potest, nisi in causis delictorum, quæ notoriè cum publico scandalo à Regularibus committuntur, ut *Clem. VIII.* declaravit in *Const. suscepti muneris apud Roder. l. cit. art. 6.* idque tunc solùm, quando Prælati monitus ab episcopo cessat, & reum fratrem aliud, ne puniatur, transmittit. Adde, ne quidem civiliter conveniri posse à Creditoribus coram episcopo Monachum modò sub regulari disciplina sit. *Declar. Conc. Trid. Sess. 25. c. 14.*

II. Arguet igitur delinquentes, sed non in furore suo. Modum Regula, & aurea methodus Octaviani Spatharii docebit. Inedia, flagella, ignominia, carcer adhibenter, proscripio, exilium, trirèmes aut nunquam, aut rarissimè. Iudicii forma accuratè serveretur, Regularium magis quàm sæcularium legibus ordinata. Apices iuris hic *Bonifac. VIII.* damnat. In gravioribus delictis festinata severitas prodest, ne Episcopus manum iniiciat. *Spatharius Tract. 1. c. 4. Ghislerius Perez in Reg. S. Bened. cap. 2. par. 3. n. 48.*

III. In locis, quæ contra episcopum præscriptione obtinuit Prælati, & pleno iure possidet, de causis matrimonialibus, & beneficialibus cognoscere poterit: cum sine his plenum ius, & integra iurisdicatio non consistat. *Barb. in c. Auditis de præscript. Neque huic iuri derogatum esse à Con. Tr. Cardin. Congreg. declaravit. Sess. 24. c. 20. V. Moscon. l. 1. c. 10. p. 264.*

IV. In causa monasterii sui Abbatem fieri testem, nihil verat: cum idem Clerico in causa ecclesiæ suæ tribuatur. Non enim privata causa tunc agitur, sed Universitatis, in qua clericus, & Prælati quilibet continetur, ut membrum. *c. Insuper. de test. & attestat. Vivianus in Ration. l. 2. p. 150. Alagona in Comp. p. 259 Barb. ibid.* Modò Abbas unà cum Conventu constituerit procuratorem, Syndicum, vel actorem, qui ipsius Communitatis nomine causam agat. *c. præsentium eo. in 6.*

V. Quemadmodum Abbas non suo, sed monasterii nomine instituere actionem, & vicissim conveniri potest. *c. Edocti de refer. ita Capitulum, seu Conventus agere, & tractare negotia vel iudicia potest cum Prælati sui consensu.* Nam neque sine membris caput, nec sine capite membra vivunt, aguntque. *c. Novit. de his qui sunt.* Quamobrè si quid Abbas fecerit, aut pactus fuerit in causa monasterii sui non sine consensu fratrum, & Capituli fecisse præsumitur. *Barb. in cap. Ea noscitur de his, quæ sunt à Prælati.* Et pro consensu in scientibus taciturnitas habetur. *c. Continebatur eo. Tuschus Concl. 15.*

VI A iuramento calumniæ Abbas non eximitur, sed nisi præiudicare causæ suæ velit, præstare debet, non quidem per se, sed per procuratorem, vel Syndicum. Si

contu

contumaciter tenuat, episcopus idoneum Oeconomum eliger pro monasterio, ne iure suo excidat. *Innoc Bellamera. Barbat. Vivianus l. 2. p. 61. Alagona Comp. f. 221. Barb. in c. Imperatorum de dilationibus de Clericis idem præscribitur c. Cum causam eod.*

VII. A correctione Abbatis non licet appellare monacho, cum fiat pro salute animi ipsius. *c. Licet de off. Ord. c. Ad nostram. c. reprehensibilis. c. Cum speciali. de appell. nisi in corrigendo modus omittatur.* Tunc enim expressa gravaminis causa permittitur appellatio, uti fuga quoque, quando sævit, qui corrigit. Vnde colligitur, potestatem Prælati regularis maiorem esse in monachos, quam sit sæcularis Prælati in clericos, quia his appellatio absolutè permittitur. *Moscon c. 9. cir. finem. Maranta Par. 6 p. 287. Roder. 1. Q. 29. ar. 2.*

VIII. An damnato ad perpetuum carcerem monacho fugere liceat, in *Thesau. Religiosor. querit Barthol Faustus, l. 6. c. 270.* & resoluit non licere, modo iustè damnatus ad carcerem sit, quæ in professione sua videtur iuri suo, & libertati renunciasse *Bann. vero 22. q. 69. ar. 4.* paulò benignior, putat fugere posse, non quidem ad vagandum, aut habitum abijciendum, sed ad illius pœnæ veniam à Superiore Prælato obtinendum, cui opinioni libenter subscribo.

V. Roderic. 2. Q. 23. art. 6.

(*)

§. V.

De Administratione bonorum temporalium.

I. **A** Bbas, & Prælati Regularium quilibet communi lege Ordinū religiosorum omnium vi professionis suæ incapax est omnis proprietatis, nec ullum dominium, ius, aut possessionem habere potest rei pecunia æstimabilis secundum ea, quæ diximus *Tit. 15. §. 5. & Roderic. To. 3. Q. 29. ar. 4.* Sed quia titulus & dignitas Prælatuæ non est pecunia æstimabilis, ut per illius proprietate, & possessione tuenda agere proprio nomine potest, quemadmodum de Clero quilibet, qui beneficium ecclesiasticum obtinet. *c. Dilecta. 22. de resor. c. Nisi. de præb.*

II. Bonorum temporalium monasterii sui non dominus, sed administrator, seu dispensator est, constitutus nimirum à Domino super familiam suam, ut det illi in tempore suo tritici mensuram. *Det, inquam, pauperibus pauper, det in tempore suo, sed non de proprio suo. c. Cui portio. 12. q. 1. 6. Cum ad monaster. de sta. Mon. Clem. 1. de Regular. Con Tr. Sess. 25. c. 2.* sic faciat dispensationem, ut mereatur recompensationem. Modum dispensandi bona communia *Concil. Tr. l. cit præscribit his verbis.* Administratio bonorum monasterii, seu Conventuum, ad solos Officiales eorundem, ad nutum Superioris amovibiles pertineat: mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam profecti sunt. conveniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod necessarium, eis de-

li nege-

negetur. Hanc veritatem dicit *Caramuel* in *Reg. S. Bened. Disp. 49. num. 830.* omnes Abbates sciunt, tamen si aliqui dissimulare videantur. *V. Perez. in Reg. S. Ben. c. 34.* Teneri ex culpa etiam levi, cum Ecclesia ipsius negligentia damnum passa est, multis probat *Comitolus l. 1. Q. 83.*

III. Qui scriptores regalia, & castella tenere, agrorum, & camporum dominos esse ecclesiarum, vel Religionum Prælatos dicunt, ut suspecti de assentatione sint, magnos auctores habent. Omnium bonorum Ecclesie Dominum esse Papam, totius orbis, etiam infidelium de iure iurisdictionem habere pronunciat. *Franc. Leo in thesau. eccl. par. 1. c. 4. nu. 58. Par. 2. c. 20. n. 1. citatque c. 2. de præbend. in 6. Glo. fin. in c. Felicis de pœn. eo. Clem. 1. ci. ff. Baldum. in l. Rescripta num. 8. Gomes. in Procem. in Reg. Cancell. de aliis Prælati S. Bern. assertio est in Serm. ad Pastores in Synodo.* Duplex est dominium prælatorum. Habent enim claves ecclesie: quibus claudunt, & nemo aperiat, aperiunt, & nemo claudit. Habent & regalia, quia Domini sunt urbium & oppidorum. Nec solum episcopatus habent, sed etiam consulatus. Eod. modo loquuntur, quos magno numero citat *Barb. in c. Licet. de præb. in 6. sed meminisse iuvat, eiusmodi propositionem eatachreli ornata esse, & Domini vocem pro Dispensatore, vel Oeconomo poni, quemadmodum in aliis multis videre est. *Clare. Th. 22. Q. 100. art. 1. ad 7. Quamvis res Ecclesie sint Papæ, ut principalis dispensatoris, non tamen sunt eius, ut domini, & possessoris. Vnde si reciperet pro re Spirituali pecuniam de redditibus ecclesie alicuius, non careret vitio Simonie. Ita**

S. Thom. dicat ergo Prælati Religiosi cum Apostolo *1. Cor. 9. V. 17. Dispensatio mihi credita est.*

IV. Vnde consequitur nullam rem prohibitu alienare posse, quemadmodum nec alii Prælati possunt. Nam bonorum ecclesiasticorum alienatio, naturali, & divino iure prohibetur, addito iuramento, quoad summum Pontificem, & Cardinales respectu bonorum Sedis Apostolicæ: quoad Episcopos verò, & Prælatos respectu bonorum suæ ecclesie. Eadem alienatio utroque iure prohibetur *Cano. & Civili* ut in *Par. 2. huius Summa magis explicabitur. V. Conc. Trid. Sess. 25. c. 11.*

V. Quod munera & donationes attinet, prohibitionem innovavit, & auxit *Clem. VIII. in Const. Religiosa Congregationes Anno 1594 edita*, vi cuius nulli Superiori subdito, Communitati, vel Conventui licet ullam donationem ex bonis monasterii facere, exceptis militarium Ordinum personis, & Eremitis, qui propriè Religiosi non sunt. Quantitas autem ad peccati mortalis culpam in re donata censetur prudentium virorum iudicio valor duorum, aut trium aureorum. Sed quia de hac materia *supra te, 15. §. 5. nonnihil diximus, & in Par. 2. tit. 17. rursus*, agendum erit, desino. Legat interim, cui cohibitum est, *Rodericum Tom. 11. Q. 48. ar. 3. & seq. Sorbo in expositione prædi. Clementina in Comp. privilegior. Mendic. pag. 152. Quod verò Caramuel in Reg. S. Bened. num. 829. dicit Clementinam illam in neutro foro obligare, quia Solidam doctrinam non continet, à pluribus reicitur.*

VI, Mul-

VI. Multò minùs in testamento aliquid relinquere Abbas potest, uti nec ullus professus: hoc enim illis tantùm convenit, qui dicere audent, *Meum est*. Nec prodest opponere, Modica donatio Religiosis in vita permittitur, ut passim Theologi & Canonistæ tradunt: ergò etiam in termino vitæ: quia huic dispositioni lus manifestè resistit, ut quæ naturam dominiî sapere videatur. *V. Sanch. l. 7. Moral. c. 8. num. 5. Füllinc. Tract. 34. c. 3. n. 50.*

VII. Modicam donationem facere permittitur etiam cognatis suis, & consanguineis imò maritare puellam ex bonis Monasterii, & nobili vetecundo largam eleemosynam dare. *Feder. de sen. Conf. 282. c. Caterùm. de donation. modò modus servetur. quod quàm sit difficile, amoris impotentia, & quotidianus usus docet in illis ipsis, qui isthæc præscribunt. Suis igitur dabit, donabit, locabit, ut alienis, quemadmodum ab Abbate Latiniacensi factum esse S. Bernardus commendat ep. 230. Si inter Fratres Sermo, & querelæ audiantur, donatæ rei quantitas, loci consuetudo, & circumstantiæ librandæ erunt. Corduba apud Anton. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. num. 128. Abbatem dicit ex bonis monasterii usque ad quantitatem decem aureorum donare posse, bona interveniente causa. *V. Glo. in c. Abbatib. 12. q. 2. V. subscriptione Episcopi Dalner. c. 10. num. 29. Barb. in ci. c. de donationibus. Suarez Tomo 1°. de Relig. l. 2. c. 26 n. 11. & sequ. Roderic. 11. Q. 48. Artic. 3. Graff. Par. 2. c. 23. n. 8. & seq.**

VIII. Eleemosynas Prælati dare pos-

sunt, & debent, primò quidem eas, quæ in Regula, Statutis, aut consuetudine Ordinis constituuntur. Deinde ex illis bonis & fructibus, qui non valdè necessarij sunt ad familiæ sustentationem, ubi meminisse iuvenit illud vetus dictum, *Dare, & dabitur vobis*. Dixi autem *debere*. quod maxime in remuneratorijs locum habet, quæ ob id nunquam censentur prohiberi, quantumlibet prohibitio generalis sit. *Mol. Disp. 226. Fill. l. c. num. 51.* In his autem si modum Prælati exceserit, invalidæ, & restitutioni obnoxie donationes erunt. *Nau. Comm. 2 de Reg. num. 12. Az. 2 l. 12 c. 10. Sanch. l. 7. Mor. c. 19. Vasq. Tr. de eleem. c. 4. num. 1. Suar. de Relig. l. 2. c. 26. Laym. l. 3. tr. 4 c. 12. Barb. de pot. Ep. par. 1. Tit. 2. Glo. 9.*

IX. Huc pertinet, quod doctrina, & usu scientissimus Abbas Trithemius in c. 3. Reg. S. Ben. monet, Abbates & animarum Rectores, quibus credita est dispensatio, & pauperum thesaurus indigentibus subvenire debent, scientes, se Deo de omnibus sibi creditis & pauperum eleemosyna in die iudicii rationem reddituros. Monachus autem qui nihil habet, spiritualement exhibeat eleemosynam, exemplo Petri Apostoli, qui terrenam non habens substantiam petenti pauperi spiritualement impendit misericordiam dicens, *Aurum & argentum non est mihi. &c.* De Monachis autem sine regula sub regula viventibus nescio quid dicam. Si fuerit, cuius animam timor DEI occuparit, eleemosynam facere potest, modò Abbas consenserit. Ita Trithem.

X. Quisquis monasterii, prioratus, aut similium bonorum curam negligit, vel male

malè abutitur, correctionem, regularem, adeoque depositionem meretur. *c. Cum ad monast. de sta. Mon.* Ad quem vero pertineat, Abbates corrigere, vel etiam exauctorare, ex singulorum Ordinum Constitutionibus intelligi potest. Si ius commune quaeritur, *Glo. in c. Si quis Abbas* 18 q. 2. etiam propter modicas causas a dignitate Abbatiali deponi posse asserit per solum episcopum, etiam invito Conventu. *c. Per tuas de Simonia.* Quod de exemptis non intelligo. Horum enim eum episcopis par conditio est, quos solum Papa deponit. 1. *Clar. §. fin. Q. 73. nu. 8. Graff l. 3. c. 23. n. 27. Roder. To. 1. Q. 41. art. 3. tradit ex Comp. Ord. Cister. indulto Eugenii IV. soli Capitulo Generali competere generalem reformationem, Abbates, & Abbatissas dicti Ordinis eodem modo corrigere, suspendere, deponere, & illorum loco alios deputare. Idem Eugenius decrevit, quod absolutio & depositio ab officio ipsius Generalis Capitulo Generali competat. Quod si monitus renunciare detrectat, elapsis duobus diebus ipso facto iurisdictione, & potestate privatus intelligitur. Quod ipsum Ioan. XXI. Congregationi montis oliveti concessit. Ita Rodericus. Sed singulorum Ordinum leges & consuetudines inspiciendæ sunt. Quod Societatem nostram attinet, Præpositi Generalis ex gravi causa depositio Congregationi generali absolute permittitur Par 9. Const.*

c. 5. n. 4. & seq.

)o(

§. VI.

De his, quæ Abbati specialiter prohibita sunt.

L Non licet Abbati recipere, aut creare novum monachum absque consensu Capituli. *Gloss. in c. ul. de Reg. in 6. Nav. Com. 3. n. 5. Tribem. in c. 3. n. 5. Tribem. in c. 3. Reg. S. Bened.* Non decet, ait, Abbatem, qui caput est, omnis membrum aliquem recipere ad Congregationem, quia id rationi, & honestati contrarium foret. Nec semel receptum arbitrio suo eijciat. Si incorrigibilis videatur, expulsionem antiqua iura permittunt. *Concil. Trid. Sess. 25. c. 14.* ignominia ceteris, vel etiam graviore poenâ castigari præcipit.

II. In collatione alic. Prioratus novum onus imponere vetat *Clem. Quia Regulares de supplen. neglig. Præl.* Nec prohibere aut impedire potest, ne Monachi confiteantur episcopo, aut Pœnitentiario ipsius, nisi privilegium exceptionis habeat, vel Constitutiones à Sum. Pont. approbatæ permittant. *Abb. in c. Monachi de excomm. Silv. V. Abbas. nu. 6. Zerola par. 1. V. Monachi.*

III. Exemptioni & cœnobii non potest renunciare absque licentia Papæ. *Nā c. Cum tempore. de arb. expresse dicitur.* Cum et si sponte volueris, de iure tamen nequi veris sine licentia Ro. Pontificis renunciare privilegiis, Pontifex nimirum exemptorum diæcesanus est, cuius auctoritas per spontaneam renunciationem læderetur. *c. Auctoritate. inu. Glo. V. Diæcesani. de privil. in 6.*

IV. In

IV. In Ecclesiis, in quibus habet jus patronatus, præsentare Clericos sine consensu Capituli non debet. *c. ea noscitur. de his qua sūt à Præl. Exc. nisi contraria consuetudo sit. Nec Monachum dare in pignus, vel obsidem pro debitis Monasterii. Barb. in c. Ex rescripto de iurejur. ubi post factum stare promissis, & juramento iuventur. Sanch. l. 6. Mor c. 16. n. 30. nec pro noxa dari posse Monachum contendit.*

V. Dimissorias ulli sæculari vel Regulari sibi non subiecto dare, nuptiis interesse, de sacro fonte levare filios pariter illicita sunt. Si tamen fecerint, verè compadres erunt, & spiritualem cognationem contrahent. *Conc. Trident. Sess. 23. c. 10. Barb. de pot. Ep. par. 2. alleg. 7. Item in c. Placuit 15. quest. 1.*

VI. Dubium est de unione beneficiorum, possitne eam Abbas facere in Ecclesiis sibi pleno iure subiectis. Negant

multi Ap. Sanchez l. 7. c. 29. à quibus ipse meritò dissentit. Abbates enim alii que Prælati in suis Dioccesibus omnia ad iurisdictionem Ecclesiasticam spectantia possunt quæ Episcopi: nec beneficiorum unio cognoscere aliquem requirit. *Abb. in c. sicut unire. de exc. Præl. Cardin. Clem. 1. §. ad hac de sta. Mon.*

VII. Duobus Monasteriis simul titulo Abbatis præesse non potest. *c. Ne nimia. de Relig. domib. Ad aliud ergò si eligatur, ex duobus utrum volet, eliget, eodem modo quem Nav. indicat. de præbend. Consil. 15. qui etiam Consilio 60. de Regular. monet. Si quis Prælatus ad aliud Monasterium transferatur, eo ipso illius obsequantias tacitè profiteri. V. Card. Tuschum. V. Abbas & Alvarum Pelau. de planctu Eccles. lib. 2. art. 22.*

TITULUS XVII.

De Monialibus.

Virginum, quæ virorum exemplo Religiosum vitæ institutum complexæ sunt, duo genera reperio. Nam ut Gabr. Pennotus de Canon. Regularibus parte 3. c. 49. pag. 787. benè notavit, quemadmodum in primitiva Ecclesia, & deinceps, Ordo Regularis virorum in duas classes divisus fuit, tum habitu, tum nomine diverso; quarum altera Clericorum, Monachorum altera nuncupata, ita etiam de Ordine Regulari feminarum dicendum est. Etenim fuisse

in Ecclesia olim Virgines sanctimoniales, Canonicas, seu Clericales nomine, & habitu distinctas, Patrum & Conciliorum testimonia certissima confirmant. *Innocent. III. in c. cum dilecta de mai. & obed. Concil. Ticinense, Parisiense, Rhemense, Cabilonense, &c. Superfunt hoc etiam tempore Canonissarum præcipuæ nobilitatis Collegia in Provinciis Germaniæ, Lotharingiæ, & Belgii, ex quarum vivendi modo apparet, eas à veteri rigore ad mitiorem quandam conversationem*